

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

RUTH HOGAN

Paradisul lui Queenie Malone

RO

Partea I

*Zebra, calul
și monstrul*

1

Tilda

Mama l-a omorât pe tata când eu aveam șapte ani. Acum, după treizeci și nouă de ani, a murit și ea, iar eu am rămas orfană.

Nu am mai fost în apartamentul ei de la înmormântare, din ziua aceea înăbușitoare și umedă de august târziu, iar, acum, culorile strălucitoare și mirosul intens de pământ reavăn sunt purtate departe de vântul tăios, înțepător, specific iernii de coastă și înlocuite de tonuri cenușii. Din taxiul care înaintază greoi de-a lungul falezei din Brighton în traficul aglomerat de la ora cinci, abia deslușesc valurile de un gri metalic, ca acela al armelor, care se sparg de stânci. Luminile de pe Palace Pier sclipesc seducătoare în negura după-amiezii târzii și, chiar și acum, după atâția ani, vederea lor încă mai trezește în mine o licărire de entuziasm copilăresc. Trecem pe strada pe care Queenie locuise odinioară. Durerea ascuțită a pierderii acelei vieți mă ustură și-acum, ca tăietura provocată de-o coală de hârtie. Taxiul virează la stânga, îndepărtându-se de mare, și oprește în fața unei case înalte, în stil victorian. De afară, apartamentul mamei e întunecos și liniștit.

Când răsucesc cheia în broască și deschid ușa, tăcerea și mirosul de igrasie se furișează afară ca să mă întâmpine, iar secretele vieții mamei mele – și ale vieții mele – freamătă ușor în ascunzătorii lor, nerăbdătoare să dezvăluie tiparele familiare ale trecutului.

Dorm neîntoarsă și mă trezesc obscen de odihnită. Spun „obscen“ pentru că mi se pare indecent să mă simt atât de înviorată date fiind împrejurările. E ca și cum te-ai duce la o înmormântare îmbrăcată într-o rochie roșie. Mă aflu aici ca să adun rămășițele vieții mamei mele, ca un fel de vultur domestic; să triez hainele, porțelanurile și piesele de mobilier care merită păstrate de cele care trebuie trimise la magazinele de caritate din oraș și să decid care trebuie aruncate la gunoi. Tăcerea e împrăștiată de vocea cadentă a unui prezentator de la Radio 4. Mirosul de igrasie a zburat pe fereastra larg deschisă către dimineața strălucitoare și un altul, mult mai apetisant, de pâine prăjită și cafea proaspăt făcută i-a luat locul. Îmi torn încă o ceașcă de cafea și ung cu grijă o felie de pâine prăjită cu unt, fiind atentă ca fiecare centimetru pătrat să fie acoperit de un strat subțire, dar distribuit în mod egal, și apoi repet același proces cu un strat gros de dulceață de portocale amare. O tai exact în patru triunghiuri și apoi așez cuțitul perfect drept în stânga farfuriei, cu lama îndreptată spre interior. Acestea sunt ritualurile care mă fac să mă simt în siguranță.

Soarele strălucește puternic, făcând ca valurile unduitoare să sclipească și să scânteieze precum cioburile. Sunt tentată să deschid ușile și să ies pe balcon câteva minute ca să simt cum vântul aprig îmi biciuiește trupul și îmi răvășește părul, ca o dovadă a faptului că sunt încă vie. Dar rezist ispitei. Oricum, nici nu știu sigur unde e cheia. Este doar o încercare de a amâna să mă apuc de o treabă care va fi dificilă și îmi va lua mult timp. Nu e deloc simplu să decid ce voi face cu mobila. M-am hotărât deja să

păstrez apartamentul, dar încă nu știu dacă mă voi muta aici sau dacă îl voi folosi numai în vacanțe, iar în restul timpului îl voi închiria, transformându-l într-o sursă suplimentară de venit. Indiferent ce mă voi hotărî să fac cu el, tot va trebui să fie mobilat. Masa din bucătărie rămâne; e o masă în stil victorian din lemn de pin lustruit, pe care mama o folosea și o iubea. În ultimii ani, mama făcuse o pasiune pentru cuvintele încrucișate, în special pentru cele din ziare. Spunea că îi țin mintea activă. Petrecea câteva ore în fiecare dimineață, așezată la masa din bucătărie, cu ziarele împrăștiate în fața ei, cu dicționarele la îndemână – împătimitii ar fi revoltați, știu, dar nu le folosea aproape deloc. Când veneam în vizită, câteodată îmi cerea ajutorul, în timp ce eu îmi beam cafeaua și priveam în zare la marea mereu schimbătoare. La maturitate, cam acesta a fost nivelul maxim de intimitate pe care noi două am reușit să-l atingem în relația noastră; comparativ cu intimitatea emoțională întâlnită în mod obișnuit în relațiile mamă-fică, e puțin, dar asta e tot ce-am putut noi să facem. Ceea ce făcuse ea pusese între noi o distanță care se păstrase până la moartea ei, iar eu renunșasem cu mult timp în urmă să încerc sau chiar să-mi doresc să refac legăturile dintre noi. Ne ocoleam una pe cealaltă cu politețea rece a două străine; eram departe una de cealaltă chiar și când ne aflam în aceeași încăpere. Cu toate astea, masa rămâne aici. Voi păstra și oglinda ornată de pe polița de deasupra căminului, a cărei frumusețe e temporar ascunsă sub un strat generos de praf. Îmi aduc aminte cum se uita mama în oglindă, își aranja părul și se pudra înainte să plece în oraș, atentă să nu-și ardă dresurile în focul din cămin.

„Vârsta nu e o scuză ca să nu-ți mai pese cum arăți“, obișnuia să spună.

Din păcate, nu mai vedea așa de bine și nu purta nici ochelarii, așa că stratul de pudră generos pe care-l aplica o făcea să arate mai

degrabă prăfuită, cam așa cum arată oglinda acum. Dar acest detaliu era compensat de părul ei aranjat „de parcă acum ar fi ieșit de la salon“, de haina elegantă și de eșarfa de mătase stilată pe care o purta la gât. Această „ținută de oraș“ era întotdeauna completată cu o broșă prinsă fie de reverul hainei, fie pe eșarfa de mătase. Odată, i-am cumpărat o broșă mică, de argint, pe care era gravat cuvântul „Mama“. Nu cred că a purtat-o vreodată.

Cele două fotolii din sufragerie sunt simbolul celor mai abominabile monstruoziități și dispar. Categorie. Pe lângă faptul că au o formă și un design care nu pot fi descrise decât ca bunul-gust al căminelor de bătrâni, sunt tapițate cu o stambă țipătoare care arată de parcă ar fi fost creată de Cath Kidston¹ după ce luase LSD. Canapeaua îmbrăcată în catifea verde nu lezează în niciun fel privirea și este destul de confortabilă, așa că deocamdată rămâne.

După acest început în forță, mintea începe să-mi colinde, iar eu pornesc după ea. Mă plimb dintr-o cameră în alta, ating lucruri, le ridic de pe jos și le pun la loc fără rost. În baie, periuța de dinți a mamei mele e încă într-un pahar de pe chiuvetă, lângă un prosop de față împachetat cu grijă și un săpun consumat pe jumătate. În acest caz, analiza rațională nu-mi mai e de folos; cum anume se procedează cu obiectele de toaletă ale oamenilor decedați? Din moment ce aceste obiecte nu mai folosesc nimănui, ar trebui cu siguranță să fie aruncate la gunoi? Dar acestea sunt ultimele relicve ale întrupării fizice a mamei mele. Încă mai au amprenta ei pe ele. Aceste obiecte neînsemnate încă mai păstrează o intimitate ce m-ar fi făcut să mă simt jenată când mai era încă în viață, dar la care nu pot să renunț acum că nu mai e. Le pun în geanta cu

¹ Creație de modă engleză, femeie de afaceri și autoare, a cărei companie vinde mobilier pentru casă și bunuri conexe (n.tr.)

obiecte de toaletă, cu imprimeu cu floricele roz, pe care o folosea în rarele ocazii când mă vizita. Nu știu ce altceva să fac cu ele.

Mă duc în dormitorul ei și mă așez pe marginea patului. Patul în care a murit. Acesta va trebui să plece, nu va rămâne aici. Măsuța ei de toaletă e așezată la capul patului. Mă privesc în oglinda-triptic, căutând orice asemănare cu ea. Structura osoasă a feței mele e similară cu a ei; pomeți înalți, nas drept, puternic, iar părul meu negru și pielea deschisă la culoare sunt ca ale ei – cum erau, adică. Dar ochii ei erau verzi, indiferenți, și cumva sticloși. Când eram mică, țin minte, mi se părea că au culoarea bilelor de sticlă. Niciodată nu-mi dădeam seama ce gândea. Eu am ochii tatălui meu; negri și vioi; acum sunt vigilenți, pentru ca o clipă mai târziu să fie plini de viață, și exprimă la fel de bine și supărarea, și bucuria. Iar cicatricea mică, adâncă, de deasupra sprâncenei stângi, e doar a mea.

Pe măsuța de toaletă se află o cutie mare din lemn pentru bijuterii, o perie de păr, un pieptăn și o oglindă, un crucifix mare de argint și o sticlă cu parfumul ei favorit, Chanel N° 5. Mie nu mi-a plăcut niciodată. Mi s-a părut mereu prea greu, prea apăsător, dar i-l cumpărasem adesea de Crăciun și de ziua ei pentru că îl adora. Printre țepii aspri ai periei încă mai sunt câteva fire din părul ei. Mai e și o fotografie mică într-o ramă simplă din argint. E o fotografie alb-negru, veche, ștearsă, a unei tinere care poartă o rochie de vară de culoare deschisă și un colier de perle. Ține de mână o fetiță de vreo cinci sau șase ani cu sandale noi, lucioase, și șosete de un alb imaculat, dintre care una e lăsată în jos. În fotografie suntem eu și mama mea.

2

Tilly

Tilly stătea pe scările din spatele casei, încălțată cu sandalele ei roșii noi, și își examina cu atenție coaja bubei de la genunchi. Căzuse de pe bicicletă miercură trecută, când atenția îi fusese distrasă pentru un moment de doamna O'Flaherty, care înainta pe stradă cu fundul ei enorm legănându-se într-o rochie de un portocaliu țipător. Fundul îi arăta exact ca doi dovleci care se ciocnesc într-un sac, așa ar zice tatăl ei, iar, auzindu-l, mama ei și-ar strânge buzele, prefăcându-se supărată, ca de fiecare dată când el spunea ceva amuzant, dar un pic vulgar. Tilly nu avea voie să spună „fund“, dar sigur nu era nicio problemă dacă spunea cuvântul în gând, nu? Dovleci portocalii îi captaseră atenția suficient de mult ca să nu observe patina cu roțile aruncată pe stradă, de care roata din față a bicicletei se izbise cu forță, catapultându-o din șaua pe trotuar, într-o grămadă de membre amestecate. Rămăsese acolo o clipă, ascultând roțile care se învârteau în gol până ce, într-un final, se opriră și uitându-se la ciucurii de pe ghidon care fluturau în vânt. O dureau genunchiul și cotul, dar mâinile și picioarele păreau să-i funcționeze normal. Din fericire,

doamna O'Flaherty nu văzuse căzătura pe care o provocase involuntar și își continuase drumul, dispărând după colț cu tot cu dovleci care i se legănau veseli la spate. Doamna O'Flaherty era o femeie bună la suflet, care se pricepea la copii, mai ales că ea însăși avea șapte (după spusele mamei lui Tilly, era o „catolică entuziastă“). Dacă ar fi văzut-o pe Tilly căzând, fără nicio îndoială că ar fi ridicat-o de pe trotuar și ar fi insistat să o ducă acasă la mama ei ca să i se administreze imediat antiseptic cu miros înțepător, un plasture și o îmbrățișare. Dar acestea erau îngrijirile pe care le-ar fi acordat o mamă normală, fericită, care făcea prăjituri, purta șorț și avea mai mereu un zâmbet pe față; care mirosea a parfum de la Avon și care-i spunea soțului ei „dragă“. O femeie cum erau doamna O'Flaherty sau mămica din reclama la detergent de la televizor. Nu însă și mama lui Tilly. Pe ea, toată zarva aceea ar fi înfuriat-o, la fel ca și amestecul doamnei O'Flaherty, neîndemânarea lui Tilly și gaura din cotul cardiganului nou-nouț. N-ar fi existat nicio îmbrățișare, iar înțepăturile ar fi fost provocate numai de cuvintele grele ale mamei ei. Tilly se ridicase și apoi ridicase și bicicleta, își curățase rănile cum putuse mai bine, cu scuipat și cu o batistă murdară, și petrecuse restul zilei cu mânecile cardiganului suflecate ca să nu se vadă gaura.

Zgaiba era aproape neagră acum, cu marginile albe, gata să fie ruptă. O mânca, iar pielea din jurul ei era încrețită și strânsă. Tilly făcu un experiment ridicând o margine a cojii cu unghia și imediat un firicel de sânge i se prelinse în jos pe picior și se opri în șoseta ei de un alb imaculat. „M-am lovit de scaun“, îi veni imediat în minte scuza pentru muștrarea pe care avea să o primească inevitabil de la mama ei. Își dorea adesea ca mama ei să semene mai mult cu mămica din reclama de la detergenți. Tilly credea că ea, probabil, nu folosea detergentul care trebuia. Apăsă zgaiba cu

degetul și rulă cu grijă șoseta astfel încât să nu se vadă pata roșiatică.

Grădina din spatele casei era plină cu flori, iar peluza era tunsă egal, ordonat. Arăta ca o ilustrație dintr-o revistă. Mazărea dulce, parfumată, se unduia în jurul ramurilor de trestie-de-zahăr, iar florile în toate nuanțele de violet, roz, roșu, mov și alb erau dovada atenției și îngrijirii pline de iubire a tatălui ei. Îi arătase cum să înlăture lăstarii laterali care arătau ca niște arcuri spiralate. Spunea că, astfel, tulpina lor creștea mai lungă și făcea mai multe flori. Ea le verifica în fiecare zi și rupea toți lujerii deviați între unghia degetului mare și a arătătorului, exact așa cum o învățase tatăl ei. Bordurile grădinii erau pline de gălbenele, gura-leului, margarete Livingstone în culori stridente și strălucitoare, ca într-o carte poștală din anii '50. Tilly adora rândurile de margarete îndrăznețe ca niște dansatoare; nu pentru culorile lor orbitoare sau pentru petalele lor strălucitoare, ci pentru felul în care se deschideau ca să se bucure din plin de soare, iar apoi se închideau strâns, imediat ce apăreau norii sau la apusul soarelui, ca niște umbrele întoarse. Era magic.

Dincolo de peluză era o bucată de pământ cultivată cu legume, cu câteva rânduri de mazăre, câteva de salată verde, patru roșii în ghivece și prețioasele tufe de zmeură ale tatălui ei. Tilly fura tecile de mazăre și le ronțăia cât erau încă micuțe și zemoase. Tatăl ei se prefăcea că era supărat, iar apoi râdea și spunea că ar fi un miracol ca o singură păstăie să crească suficient de mare ca să ajungă pe o farfurie. Lui Tilly îi plăcea cum râdea el, pentru că râdea cu toată fața, nu doar cu gura. Obrajii i se făceau roșii, iar pielea din jurul ochilor i se încrețea precum coaja unui măr răscopt; iar ochii lui, negri ca melasa, străluceau, plini de ceea ce el numea „lacrimi de fericire“. Mama ei le spunea tot timpul că tufele de zmeură nu erau decât o pierdere de timp, pentru că oricum le vor mânca păsările, dar în fiecare an acestea erau încărcate cu fructe de un

roz aprins, catifelate și zemoase, cu suc aproape dulce, care i se prelingea pe bărbie când îndesa zmeura în gură, ascunzându-se cu tatăl ei în magazia din grădină. Fructele erau și mai delicioase tocmai pentru că le mâncau astfel – cu lăcomie, la întâmplare, în secret. Pentru Tilly, mirosul de creozot² avea să rămână pentru totdeauna în mod nelămurit legat de zmeură și, după mulți ani, ca adult, chiar și cel mai slab iz de creozot pe care-l simțea o făcea să-i lase gura apă. Tatăl ei își mânca porția de zmeură și apoi, mai târziu, când aducea un castronel plin pe jumătate cu fructe în bucătărie ca să i-l dea mamei ei, îi făcea cu ochiul ștregărește lui Tilly, pe când maică-sa avea privirea de „ți-am spus eu“. Zmeura era doar unul dintre multele mici secrete și glume pe care Tilly le împărțea cu tatăl ei și care înseninau paleta de culori altfel întunecate și tulburi care le colora viața de zi cu zi.

Tilly se ridică în picioare și își testă genunchiul, făcând câțiva pași ezitanți să vadă dacă i se oprise sângerarea. Margaretele erau larg deschise în strălucirea soarelui de amiază, iar petalele lor multicolore luceau în arșiță. Tilly se aplecă și rupse un cap de gura-leului. Tocmai când îi strângea „obrajii“ ca să-i facă să-i muște degetele, mama ei apărură în pragul ușii. Purta o rochie albastru deschis din bumbac și un șirag de perle. Stând în pragul ușii, băgă în geantă o cutie de pudră și o batistă curată și apoi o închise cu zgomot. Ar fi fost foarte drăguță dacă expresia feței ei n-ar fi fost îngrijorată și încordată.

– Haide, Tilly, pierdem autobuzul. Și trage în sus de șoseta aia.

Se întoarse și intră înapoi în casă. Tilly aruncă gura-leului pe alee și trase de șosetă fără niciun rezultat. În timp ce se moșmondea printre flori ca să se țină după mama ei, se întrebă cine va avea grijă de ele acum că tatăl ei plecase.

² Lichid uleios, gălbui și caustic, cu miros tare, folosit în industrie și medicină (n.tr.)

3

Tilly

Tilly stătea lângă mama ei, foindu-se pe scaunul din autobuz ai cărui peri de catifea îi înțepau picioarele dezgolite. În autobuz era cald și aglomerat, în ciuda brizei care intra pe ușa deschisă.

- Tilly, stai cuminte, bombăni mama ei, scotocind în geantă după portofel.

- Asta mică are viermi în fund.

Controloarea îi zâmbi larg lui Tilly, așteptând răbdătoare ca mama ei să găsească în portofel monedele pentru bilete. Tilly chicoti. Ar fi vrut să fie controloare pe autobuz, să aibă un săculeț de piele cu monede strălucitoare și o mașină magică de compostat bilete și să poată să spună „fund“ într-un autobuz plin de oameni fără să dea de bucluc. Mama ei scoase banii pentru bilete, controloarea roti maneta laterală a cutiei magice și scoase de acolo, prin orificiul din față, două bilete portocalii.

- Poftim, draga mea. Vrei să le ții tu?

Îi dădu biletele lui Tilly, făcându-i cu ochiul, și porni pe culoar legănându-se ușor în zgâlțâiala autobuzului. Tilly era deja

hotărâtă de-acum să devină controloare de autobuz. Nu numai că avea o uniformă albastră frumoasă, un săculeț plin cu bani și o mașină de bilete minunată, dar era și șef peste tot autobuzul. Tilly și mama ei stăteau chiar lângă ușa, pe una dintre banchetele lungi, aflate față în față și despărțite doar de un culoar. În fața lor stăteau un cuplu în vârstă și o tânără cu un bebeluș. Tânăra era foarte frumoasă, cu părul blond prins într-o coadă de cal în vârful capului și era dată pe buze cu un ruj roz sclipitor. Purta o fustă roz deschis cu flori albe, strânsă pe talie și care apoi se umfla ca un abajur, și un pulover mulat cu mâneci scurte din lână albă, pufoasă, pe care Tilly ar fi vrut să-l mângâie. Bătrâna părea mai degrabă supărată și avea un păr cenușiu țepos, aranjat în bucle mari, prinse într-un coc enorm în vârful capului, ca o grămadă de cârnați în aluat. Avea o rochie bleumarin cu picățele albe, întinsă peste pieptul imens ca o stâncă înainte să dispară în pliul adânc dintre piept și burta mare. Picioarele îi erau înghesuite în pantofi bleumarin lucioși din care glezneli ei durdulii dădeau pe dinafară ca un caltaboș. Părea înfierbântată, nervoasă și deranjată. Tilly se întrebă dacă nu cumva și ea urma să aibă un copil. Burta ei părea destul de mare ca să încapă un copil în ea, iar asta ar fi explicat de ce rochia îi era mică. Tilly tocmai se pregătea să o întrebe, când femeia îi aruncă o privire atât de mânioasă, încât o făcu să se mai gândească o dată. Uitându-se la femeia tânără și la doamna bătrână care stăteau una lângă alta, Tilly se întrebă când se schimbă sânii, devenind din două obiecte distincte unul singur, imens. Tânăra avea cu siguranță doi sânii și forma lor se distingea foarte clar sub pulover, dar bătrâna avea doar unul, imens. Tilly se gândi pentru o vreme la asta și ajunsese la concluzia că ea nu-și dorea nici una, nici alta.

Își mută privirea către bătrân, despre care credea că trebuia să aibă cam o sută de ani. Pielea lui bronzată era ridată ca o nucă